

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/329
KARAR NO : 1983/577

K A R A R

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmakla birlikte, 1402 sayılı yasa'nın değişik 13.maddesindeki süre ve bağlantı koşullarını içermeyen suçlara ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

Davacı : K.H.

Sanıklar : Muzaffer Şatır ve arkadaşları

O L A Y : Sol faaliyette buldukları istihbar edilen sanıkların evleri 1.Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı'nın arama emirleri üzerine, 6-5-1971 günü aranmış, elde edilen deliller ve bulgular bir fezleke ve yazıya bağlanarak sıkıyönetim komutanlığına gönderilmiş, komutanlığın 13-5-1971 günlü soruşturma emri ile sanıklar hakkında komünizm propogandası yapmaktan İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nca soruşturmaya başlanmıştır.

Anılan savcılık 22-6-1971 günlü iddianame ile sanıkların TCK.nun 142/1., 142/4., 311/, 312., 142/1-5.maddelerine göre cezalandırılmaları istemiyle sıkıyönetim askeri mahkemesine kamu davası açmıştır.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi: 16-8-1971 gününde, 1971/34-42 sayı ile; suçun, 26-4-1971 de ilân olunan sıkıyönetimden önce işlendiği, sıkıyönetim ilânını gerektiren fiillerden olmadığı, bağlantı koşulunu içermediği ve davada mahkemelerinin görevsiz olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, karar komutanın temyizi üzerine Askeri Yargıtay 1.Dairesi'nce onanarak kesinleşmiştir.

Sakarya Ağır Ceza Mahkemesi: 10-2-1972 gününde, 1971/312, 1972/17 sayı ile; komutanın soruşturma emri ile sıkıyönetim askeri mahkemesine dava açıldığı, Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 27-9-1971 günlü kararına göre, sıkıyönetim askeri mahkemesinin görevsizlik kararı veremeyeceği, 1402 sayılı yasa hükümlerinin buna engel olduğu, bu itibarla bu davada mahkemelerinin görevsiz bulunduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Oluşan görev uyuşmazlığı Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nda incelenmiş ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararı kaldırılmıştır.

Anılan mahkeme; Anayasa'nın 142.maddesine göre Uyuşmazlık Mahkemesi henüz kurulmadığından ve Yargıtay Ceza Genel Kurulu bu konuda yetkili olmadığından, Uyuşmazlık Mahkemesi kurulana dek dosyanın bekletilmesini kararlaştırmış, ancak Sakarya ilinde sıkıyönetimin kaldırılması üzerine dosya bu mahkemece yeniden Sakarya Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

Sakarya Ağır Ceza Mahkemesi: 12-4-1973 gününde, 1973/97-83 sayı ile; Anayasa'nın geçici 21.maddesine göre, sıkıyönetim mahkemesinin görevinin devam ettiği, davaya bu mahkemece bakılması gerektiği, kaldığı; daha önce mahkemelerince görevsizlik kararı verildiği cihetle, dosyanın sıkıyönetim mahkemesine tevdiine karar verilmiştir.

Sıkıyönetim mahkemesinde bekletilen dava dosyası 4.Kolordu Komutanlığı nezdinde kurulu sıkıyönetim askeri savcılığına intikal etmiş ve bu savcılığın, 5-4-1982 günlü, 1982/2 sayılı yazısı ile olumsuz görev uyuşmazlığının çözümü için mahkememiz'e gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına Yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, Ali Suat Erkoç, Mustafa Aksoy, Necati Karakış, Osman Kayacan ve Ergun Argon'un katılmaları ile yaptığı, 31-10-1983 günlü toplantıda, geçici raportör Danıştay Tetkik Hakimi M. İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Ferhanoğlu'nun Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü.

Suç, 1971 yılı içinde Sakarya ilinde işlenmiştir.

Daha önce ilân olunan sıkıyönetim döneminde işlenen suçlarla ilgili ve henüz sonuçlanmayan davaların hangi yargı merciinde görüleceğinin tayininde; son sıkıyönetim ilânı kararında yer alan ilân nedenlerinin ve halen yürürlükte olan 1402 sayılı yasa'nın görevle ilgili maddelerinin gözönünde bulundurulması suretiyle dava konusu olayın değerlendirilmesi gerekir.

İncelenen dosya içeriğinden, sanıklara atılı suçların büyük bir bölümünün politik ve ideolojik amaçlı olduğu, devletin varlığına yönelik bulunduğu MGK'nin 7 sayılı kararı 4. maddesi kapsamına girdiği ve bu yönleriyle sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkinliği açıktır.

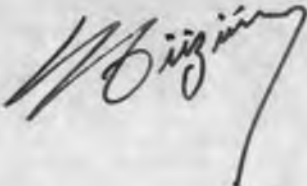
Ancak suçun, son sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlenmesi, sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu davalarla genel ve ortak amaç içinde ve 4-5-1981 günlü, 1/1 sayılı ilke kararında belirlenen biçimde örgütsel ve organik olarak bağlantısını gösteren somut kanıt bulunmaması nedeniyle, 1402 sayılı yasa'nın 13/a-b. maddesindeki süre ve bağlantı koşulları gerçekleşmemiştir.

Bu itibarla, davanın Adli Yargı yerinde görülmesine ve Sakarya Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle, Sakarya Ağır Ceza Mahkemesi'nin 10-2-1972 günlü, 1971/312, 1972/17 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 31-10-1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

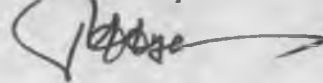
Başkan

Servet Tüzün

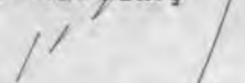
Üye

Y. İsmet Ayer

Üye,

Ali Suat Erkoç

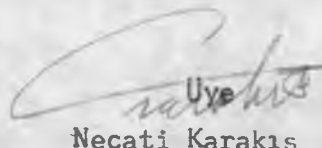
Üye

Mustafa Aksoy

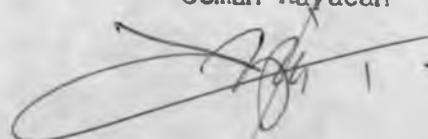
Üye

Necati Karakış

Üye

Osman Kayacan

Üye

Ergun Argon

